

פרשת בא

- אנחנא נסבין למפלח" וכן "לא תיכלון מנה" (פירוש מהבשר) ואם היה "ממנו" מאיתם היה רפה לבן-נפתלי, ולפיו הוא משנה משמעות.
- "כָּלֶה" (יא, א) - הלמד רפויה והוא לשון כליה וסיום (וכן צ"ל בסליחות אל תעש עמנו כלה - בלמד רפה). ובלמד דגושה שייך לחתן וכלה כמו "לכה דודי לקראת כלה".
- "כֹּזֶצֶת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בַתּוֹךְ מִצְרַיִם" (יא, ד) - בכף הדמיון לא בבית, ונדרש בריש מסכת ברכות (דף ג' ע"ב).
- "בְּזֹרֵי-אֶף" (יא, ח) - החית חטופה לכן אין להאריך בה.
- "וְכֹכֵהָ תֹאכְלוּ אֹתוֹ" (יב, יא) - "וככה" מלעיל שהטעם האמיתי הוא בכף הראשונה. ואין לטעות ולקרונה מלרע מפני הזרקא שבאות האחרונה כי מנהג הזרקא כמו התרסא והסגולתא לבוא בסוף תיבה אפילו בתיבה שהיא מלעיל.
- "וְעֵבְרָתִי" (יב, יב) - מלרע במילה עם ואו המהפכת עבר לעתיד וכן "וְהַכִּיתִי".
- "תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר" (יב, טו) - בתנ"ך קורן ובתיקוני קוראים הש"ן דגושה בראש המילה. וזה לא אחד מהמקומות שהמסורת מונה דגש לאחר שורוק כגון צדי של "קומו צאו" להלן (פסוק לא), ונראה שזאת הסיבה שהמנחת-שי לא העיר כאן מאומה על הדגש למרות שנגע במילת "שאר". מכאן שאין להדגיש את הש"ן של "שאר", וכך הוא מנהג יהודי בבל.
- "מְשִׁיכוּ וְקִזְזוּ לָכֶם צֶאֱן" (יב, כא) - המם במעמיד. והמנהג ברור אצל הספרדים לקרוא "משכו" בשוא נע. ונותנים טעם לדבר משום שהוא לשון ציווי לא לשון בקשה. ויש חולקים¹⁸.
- "בִּנְנָפוּ אֶת-מִצְרַיִם" (יב, כז) - הפא דגושה¹⁹.
- "קומו צאו" (יב, לא) - הצדי דגושה ע"פ המסורה. וכן בבראשית יט, יד.

- "לְמַעַן שִׁתִּי" (י, א) - התיו רפה. וחסרה יוד כמו במילה "שימו", ודין החיריק כחיריק מלא כאילו כתוב "שיתי", ולכן אין לפרשו מלשון יסוד (כמו "השיתות יהרסון") או מלחמה (כמו "שית שתו השערה" עיין בשפ"ח כאן). ובפרשת שמות מצאנו "אֶת-פְּתָם" ברפיון התיו לאחר חיריק.
- "כִּי אַתָּה אַתָּם מְבַקְשִׁים" (י, יא) - הקוף רפה אע"פ שהוא מן הבניין הכבד והיתה ראויה להדגש¹⁶.
- "לֹא-הָיָה כֹן" (י, יד) - מלעיל שהקדמא בהא. "ואזוריו לא יהיה-כן" - הכף דגושה בדגש כבד.
- "וַיֹּאמֶר זֹטְאֲתִי לֵה' אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם" (י, טז) - החית בקמץ והטית רפויה שהוא פועל מהבניין הקל. אבל "ועתה שא נא זֹטְאֲתִי" (י, יז) החית בפתח והטית דגושה שהוא שם עצם מלשון חטא ועוון.
- "וַיִּתְקַעְהוּ יְבֹהֶ סוּף" (י, יט) - הסמך דגושה מדין אתי מרחיק וכן הוא בתנ"ך קורן.
- "וַיְהִי זֹשִׁךְ" (י, כא) - הטעם נסוג אחר במילת "ויהי". "ויבשי" - מלרע.
- "כִּי מִמֶּנּוּ נִקְזָז לְעַבְדֵי אֱתֵה' אֱלֹהֵינוּ" (י, כו) וכן "אֱלֹהֵי-תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ נֹא" (יב, ט) - הנון של "ממנו" דגושה תמיד לבן-אשר שהלכה כמותו, בין "ממנו" מאיתו כמו "בטבעת הארץ יהיו הברדים לא יסרו ממנו" (שמות כה, טו), ובין "ממנו" מאיתנו כמו בפסוק "הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו" (שמות א, ט). וגם לבן-נפתלי כאן הוא דגוש שפירושו מאיתו כדמתרגם אונקלוס "ארי מנה" (פירוש: מהמקנה)

¹⁸ הרב שריה דבליצקי שליט"א בהערה ה' על כללי הקריאה לגייר יוסף זליכה שליט"א.

¹⁹ מפני שהוא לאחר שוא נח. ובלחם בכורים דף נ"ז עמוד ב' מנה אותה עם הרפויים וטעמא טעים דמצאנו כיוצא בזה רבים רפויים לאחר שוא נח והטעם כדי להבדיל בין המקור והצווי ובין הכינוי המדבר בעדו וכינוי הנסתר. אמנם המסורת שבידינו (ושכן כתב המנחת-ש"ן) אינה כדבריו וגם בתיקון סופרים המדויק "איש מצליח" הדגישו את הפה..

¹⁶ עיין במאמר בנושא הסרת הדגש כדי להקל על הלשון על פרשת תולדות.

¹⁷ ובתרגום יונתן ב"ע "ארום מנהון נסב" ואל תתמה שאינו לא מאיתנו ולא מאיתם אלא מהם כי הכוונה את המקנה שהוא הרבה צאן וכן כתב בתחילת הפסוק: ואוף גיתנא יזיל עמנא לא תשתייר מנהון פרסתא חדא.

במבטא²⁰. אבל למשל "ויהי בוזי הלילה וה' הכה כל-בכור בארץ מצרים" (יב,כט) – האות כף במילה "כל" רפויה מפני שבאה לאחר הא של אהו"י שאינה מופקת במילה "הכה".

- "מִרְעֻמֹּסִס" (יב,לז) - בשני שואים האחד תחת העין והוא שוא נח והשני תחת המם והוא שוא נע, והוא שם מחוז, עיין בראבי"ע.
- "עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא זֹמִין" (יב,לט) - הגימל רפה אע"פ שבאה לאחר קובוץ מפני שהקובוץ פה בא במקום שורוק.
- "וְעִשָּׂה פֶסֶח לֵה" (יב,מח) – כתב המנחת-שי שהפא רפה מפני שאין כאן דין אתי מרחיק. ולא דומה לפסוק "וּזְבוּזָת פֶּסֶח" (דברים טז,א) שהפא בו דגושה מדין אתי מרחיק.

את פרשת "קדש-לי כל-בכור" ופרשת "והיה כי יביאך" אנו אומרים יום-יום ומן הראוי להעיר מספר הערות לתשומת לב המתפללים.

- "קִדְשֵׁ-לִי כָל-בְּכוֹר" (יג,ב) - הכף רפויה.
- "וְהָיָה כִּי-יָבִיאךָ ה' אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהִזְזִיתִי וכו'" (פסוק ה) - הכף רפויה שבאה לאחר הטעם שופר הולך שהוא טעם משרת. אבל "וְהָיָה כִּי-יָבִיאךָ ה' אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע וכו'" (פסוק י"א) - הכף דגושה בדגש קל שהיא באה לאחר הטעם שני-גרישין שהוא טעם מפסיק.
- "לָתֵת לָךְ" (פסוק ה) - הטעם בלמד (נסוג אחור).
- "עַל-יָדְךָ" (פסוק ט) וכן "עַל-יָדְכֶם" (פסוק טז) - שניהם נהגים אותו הדבר הדלת בשוא-נע והטעם בכף.
- "וְהִעֲבַרְתָּ כָל-פֶּטֶר-רִזּוֹם לֵה" (פסוק יב) - הכף רפויה. יש להקפיד שלא לבלוע ריש של "פֶּטֶר-רִזּוֹם".
- "וְכָל בְּכוֹר אֲדָם" (הפסקה קלה) בַּבְּנֶיךָ (הפסקה גדולה מעט יותר) תִּפְדֶּה" (פסוק יג)
- "וְהָיָה כִּי-יֵשְׂאֲלֶךָ בֶּנְךָ" (הפסקה קלה) מִזֶּזֶר (הפסקה גדולה מעט יותר) לֵאמֹר מַה-זֹּאת" (פסוק יד). האות זין בדגש.
- "וַיְהִי ה' כָּל-בְּכוֹר" (פסוק טו) - אע"פ שאין טעם מפסיק במילת "ה'" הכף של מילת "כל" שאחריו דגושה מדין מפיק. והטעם הוא מפני קריאת היוד של שם אדנות שלפניו שהוא יוצא

²⁰ מנחת שי.